

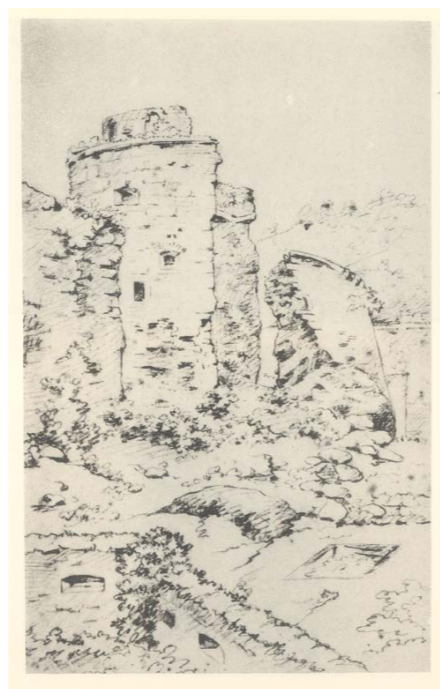
REISEBREV FRA HEIDELBERG

VENNLIGE SKOGER OG LYKKELIGE GATER

Av Åsne Dorthea Grøgaard

Heidelberg ligger ved elva Neckar, mellom to bratte, skogkleddede åser. På toppen av den ene av dem, *Königstuhl*, omtrent hundre meter over resten av byen, ligger *Heidelberger Schloss*, som ble påbegynt allerede på 1100-tallet. Det ble kraftig ødelagt under arvefølgekriegen på slutten av 1600-tallet, da Ludvig XIVs grådige ekspansjon inn i Rhein-dalen ble slått tilbake. Armeene hans satte fyr på store deler av byen og sprengte slottet innenfra. Senere ble det truffet av lynet et par ganger, og fine byggesteiner ble plukket vekk til nærliggende slott, så allerede da en nyforelsket Goethe vandret omkring i slottshagen, lå det i ruiner. Men ruiner var i mellomtiden blitt *all the rage* i den tyske tidligromantikken, og Heidelberg ble et populært reisemål for kunstnere og forfattere. Til høyre er Goethes tegning av tårnet fra 1779. Bortsett fra et tre som har vokst opp foran det, ser det fortsatt slik ut.

På andre siden av den smale dalen og med utsikt mot slottet, går en bratt og brolagt sti som kalles *Philosophenweg* – rett opp åssida og inn i den mørke skogen. Den var det stas å slå inn på for en liten utvekslingsstudent fra filosofisk institutt i Oslo. Det var visstnok Hölderlins favorittspasertur. Han levde hele sitt liv ved elva Neckar, og skrev et berømt dikt om Heidelberg. Disse linjene fra diktet handler om slottet. Kanskje satt han her mens hans skrev, på en benk i skyggen langs *Philosophenweg*.

*Aber schwer in das Tal hing die gigantische,
Schicksalskundige Burg nieder bis auf den Grund,
Von den Wetterern zerrissen;
Doch die ewige Sonne goß*

*Ihr verjüngendes Licht über das alternde
Riesensbild, und umher grünte lebendiger
Efeu; freundliche Wälder
Rauschten über die Burg herab.*

*Sträucher blühten herab, bis wo im heitern Tal,
An den Hügel gelehnt oder dem Ufer hold,
Deine fröhlichen Gassen
Unter duftenden Gärten ruhn.*

Foto: Anna Turcati

Ruprecht-Karls Universität ble grunnlagt i 1386 og er Tysklands eldste og beste universitet. Det regnes som litt konservativt (det var i alle fall inntrykket jeg fikk av tyske medstudenter), og det er sannelig ikke så rart når man skjønner hvor mye av egen historie det har å bevare. Universitetet er for eksempel spesielt bra på teologi, sikkert mye på grunn av den meklende rollen det spilte i den opprivende reformasjonstiden på 15- og 1600-tallet. I 1518 måtte Luther forsvare tesene sine i Universitetets *Alte Aula*, akkurat der vi ble ønsket velkommen fem hundre år senere. Det er et helt utrolig lærested for alle som er interessert i tysk idealisme, og det hjelper selvfølgelig at Hegel selv underviste der, men de har alt mulig av annen filosofi også. I år kunne de friste med fag om Albertus Magnus og Thomas Aquinas, for eksempel, og Spinoza, Aristoteles og Heidegger. *Philosophische Bibliothek* har vegg-tilvegg-tepper, byster av store menn, knirkende gulv og en umiskjennelig lukt av støvete, gamle bøker. Klokka tolv hver dag får man syv minutters øredøvende klokkeklang fra *Jesuitenkirche*, som vinduene åpner mot. De fleste fagene mine hadde jeg i *Kantsaal*, med utsikt opp til skogen og slottsmurene. Jeg bodde et stykke unna både slottet og universitetet, så hver dag syklet jeg en halvtimes tid fram og tilbake langs Neckar. Været var stort sett nydelig, men et par ganger regnet det så begredelig at jeg følte jeg syklet i elva, og ikke ved siden

av den.

Det skjer mye i Heidelberg, det er vanskelig å følge med på alt. Jeg syntes aldri det gikk en uke uten at store festivaltelt ble satt opp på *Universitätsplatz*. Det er Bach-konserter i alle byens kirker, særlig rundt påsketider, og egne filosofi- og teologifestivaler. Jeg er også veldig glad jeg har oppdaget den undervurderte tyske matkulturen. På de brune kneipene i gamlebyen kan man få en hel, diger svineknokke, sauerkraut og øl i litersglass som man må holde med begge hender. Vi satt i en dyp trebenk rundt et mørkt, rundt bord, og med hver vår knokke og hver vår bøtte øl så vi ut som syv små dverger.

Jeg kommer likevel alltid til å være sint på meg selv for at jeg gikk glipp av *Walpurgisnacht*. Det er en ur-gammel og sagnomsust nordeuropeisk fest til minne om sankt Walpurga, men hekser er også blandet inn i det hele: Den første mainatten samlet heksene seg nemlig på toppen av Bloksberg for å danse. Hvert år i Heidelberg tenner tusenvis av mennesker fakler og går gjennom skogen opp åssiden mot det forfallede amfiteateret *Thingstätte*, som ble bygget av nasjonalsocialistene i 1935. Det er en lang gåtur i det som ble en spesielt kald vårnatt, så alle jeg hadde alliert meg med bakket til slutt ut. Men 20 000 mennesker som fyller et forfallent nazi-amfiteater der det eneste lyset er fra tusen fakler og et kjempestort bål i midten, må ha vært litt av et syn.